

Половець Данііл Володимирович

здобувач вищої освіти факультету кібербезпеки

Київського університету інтелектуальної власності та права

Національного університету «Одеська юридична академія»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Інформаційна сфера життєдіяльності людей, знаходячись під впливом динамічного розвитку інформаційних технологій, набуває нових, зокрема, віртуальних, середовищ різноманітних просторів, які здійснюють інтенсивний вплив на суспільну діяльність та набувають все більшої значущості у міжнародних і міждержавних відносинах, у екзогенній та ендогенній діяльності підприємств, установ та організацій, у спілкуванні громадян.

Інформаційна сфера та кіберпростір – базові галузі інформаційної, політичної, економічної, воєнної діяльності окремих громадян, підприємств, установ та організацій, корпорацій, спільнот, держав, наднаціональних структур.

Розвиток інформаційних технологій, інтенсифікуючи процеси отримання, обробки та зберігання інформації, обумовив потребу забезпечення захисту інформації, приватної, комерційної, державної. Інформація, як потужна сила в суспільному середовищі, має потенціал для дестабілізації суспільства, а відтак, може бути джерелом політичних і соціальних загроз.

На сьогодні стан інформаційної безпеки характеризується зростанням використання окремими державами та міжнародними організаціями інформаційних технологій у воєнній сфері та міжнародними організаціями інформаційних технологій у воєнно-політичних цілях, зокрема для здійснення дій, що суперечать міжнародному праву, спрямованих на підрив суверенітету політичної та соціальної стабільності, територіальної цілісності та створюють загрозу миру, глобальній та регіональній безпеці.

Держави почали нарощувати потенціал у кіберпросторі, оскільки це – базовий чинник стабільного економічного державного розвитку.

Формування економічної та інформаційної безпеки є базовими функціями держави, та, як зазначено у Конституції України (стаття 17) – справою всього Українського народу, адже, загрози національній безпеці в інформаційній сфері, особливо в аспекті протидії руйнівному інформаційному впливу в умовах новітніх технологій гібридної війни, викликів глобалізації та вільного обігу інформації актуалізують потребу інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору.

Інформаційна безпека, як невід’ємна складова кожної зі сфер національної безпеки, є запорукою сталого розвитку та економічного зростання. Стратегією інформаційної безпеки [3], затвердженої 21.12.2021 р. передбачено формування передумов щодо забезпечення інформаційної безпеки держави, її інформаційного простору з метою захисту суверенітету держави та територіальної цілісності України.

Доступ до відкритої оперативної достовірної публічної інформації в умовах воєнного стану в Україні є неймовірно актуальним. Адже саме наявність такої інформації формує суспільну думку, віру й впевненість громадян у перемогу, суспільну довіру до органів державної влади.

Інформація – стратегічний ресурс, саме тому питанню захисту інформації наразі приділяється так багато уваги, зокрема:

- відповідно до Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/2022 від 24.02.2022 р. [1] на період дії правового режиму воєнного стану обмежено деякі конституційні права та свободи, передбачені рядом статей Конституції України, зокрема щодо доступу до публічної інформації;

- Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або

розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану» № 2160-IX від 24.03.2022 р. [2] заборонено поширювати інформацію щодо переміщення чи розміщення Збройних Сил України. Законом за розповсюдження такої інформації передбачено кримінальну відповідальність.

Формування інформаційної безпеки в умовах воєнного стану є комплексною політико-правовою та практичною діяльністю суб'єктів владних повноважень, спрямованою на захист держави, суспільства і людини.

Державна інформаційна політика щодо забезпечення ефективності інформаційної безпеки у період воєнного стану повинна формуватись з дотриманням принципу багаторівневого захисту та ґрунтуватись на скоординованих діях та плідній співпраці органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу, ЗМІ та громадянського суспільства. Саме така узгоджена діяльність є запорукою ефективності інформаційної політики в умовах воєнного стану.

З метою формування засад інформаційної безпеки необхідні:

- системний моніторинг екзогенного й ендогенного інформаційного простору;
- ідентифікація дестабілізуючих чинників та загроз;
- ґрунтовний їх аналіз;
- ефективний план протидії екзогенним інформаційним впливам на населення;
- захист об'єктів критичної інфраструктури, зокрема від кібератак;
- дієва система впровадження механізмів інформаційної політики щодо виявлення й нейтралізації загроз національним інтересам і національній безпеці України в інформаційній сфері, а також щодо задоволення національних інтересів України в усіх сферах життєдіяльності держави.

Джерела :

1. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>.

2. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану. Закон України № 2160-IX від 24.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19#Text>.

3. Стратегія інформаційної безпеки. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>.

Науковий керівник: Дяченко Наталія Павлівна кандидат наук з державного управління, доцент кафедри кібербезпеки, АТ та економіки Київського університету інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія».

Григоренко Віктор Сергійович

*здобувач вищої освіти факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОПАГАНДА ЯК ЗАСІБ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ

Хто володіє інформацією, той володіє світом. Вже, напевно, достеменно не можна назвати автора цього вислову, але те, що він залишається актуальним сьогодні – це факт. Людина ХХІ століття живе у вічному потоці інформації: телебачення, Інтернет, газети, соціальні мережі, журнали, Ютуб – все це оточує її буквально 24/7.